

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

W SZKOLE PODSTAWOWEJ W JARANTOWICACH

W KLASIE IV

ZASADY OCENIANIA:

1. Przedmiotem oceny ucznia są realne osiągnięcia, czyli praca i postępy w uczeniu się, a nie tylko aktualny stan wiedzy i umiejętności.
2. Uczeń oceniany jest rytmicznie, systematycznie, obiektywnie i sprawiedliwie w różnych formach i warunkach.
3. Ocena okresowa nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, ale przede wszystkim uwzględnia rozwój ucznia. Wynika z zakresu opanowanych umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.

FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

- a) **czytanie głośne**, wyraziste, z akcentowaniem, intonacją, modulowaniem głosu, odpowiednim tempem
- b) **formy ustne**: dyskusja, dialog, streszczenie, odpowiadanie na pytania, rozwiązywanie problemu, recytacja, wypowiedzi na forum klasy
- c) **formy pisemne**:
  - Prace klasowe o tematyce związanej z lekturą, filmami, przedstawieniami teatralnymi, widowiskami telewizyjnymi, z życiem ucznia i jego środowiskiem.

Uczeń tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych:

- dialog,
- opowiadanie (twórcze, odtwórcze),
- opis,
- list,
- sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia),
- dedykacja,
- zaproszenie,
- podziękowanie,
- ogłoszenie,
- życzenia,
- opis przeżyć wewnętrznych,

- charakterystyka,
- tekst o charakterze argumentacyjnym
- rozprawka

Przy ocenie wypracowań domowych i klasowych bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- a) sposób ujęcia tematu i zakres jego rozwinięcia,
- b) zachowanie formy wypowiedzi przyjętej lub narzuconej tematem pracy,
- c) kompozycję (trójdzielność wypowiedzi zaznaczona akapitami),
- d) język i styl wypowiedzi,
- e) ortografię i interpunkcję,
- f) estetykę zapisu.

- sprawdziany i testy sprawdzające wiadomości i umiejętności z zakresu nauki o języku
- kartkówki – obejmują materiał opracowany na nie więcej niż trzech ostatnich lekcjach
- prace domowe
- zadania wykonywane w zeszytach ćwiczeń
- wypowiedzi pisemne na lekcji
- dyktanda
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego

d) inne formy:

- projekty edukacyjne
- praca w grupie
- wytwory pracy ucznia
- zadania dodatkowe, np. gazetki, projekty długoterminowe

UWAGI

1. Informacje o postępach, osiągnięciach i wysiłku uczniów zapisywane są w Dzienniku Elektronicznym LIBRUS.
2. Prace klasowe, testy, sprawdziany zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i zapisywane w dzienniku.
3. Kartkówki i odpowiedzi ustne są niezapowiedzianymi formami kontroli.
4. W ciągu semestru przeprowadza się co najmniej kilka prac klasowych lub sprawdzianów. Po pracy klasowej, sprawdzianie czy teście przewidziana jest lekcja poświęcona ich omówieniu i poprawie.
5. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe.

6. Uczeń, który nie uczestniczył w sprawdzianie w wyznaczonym terminie, jest zobowiązany napisać go w ciągu jednego tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
7. Uczeń, którego nie zadowala ocena ze sprawdzianu lub pracy klasowej, ma prawo w ciągu tygodnia jeden raz przystąpić do jej poprawy. Przy ocenie semestralnej nauczyciel bierze pod uwagę tę drugą ocenę.
8. Uczeń bez żadnych konsekwencji może 2 razy zgłosić, nieprzygotowanie się do zajęć.

KRYTERIA OCEN

W formach pisemnych, bez określonych poziomów wymagań, wyniki punktowe przeliczane są na oceny szkolne w następujący sposób:

- 0–34% niedostateczny
- 35%–39% niedostateczny plus
- 40%–44% dopuszczający
- 45–49% dopuszczający plus
- 50–69% dostateczny
- 70%–74% dostateczny plus
- 75–84% dobry
- 85%–89% dobry plus
- 90–94% bardzo dobry
- 95%–99% bardzo dobry plus
- 100% celujący

Wyżej wymienioną skalę procentową udziału punktów stosuje się we wszystkich punktowanych pracach pisemnych, przeliczając je na ocenę.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

**Stopień szkolny Kryteria przyznania oceny
celujący Uczeń:**

- zdobył wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania w danej klasie
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia
- biegle stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania
- proponuje rozwiązania nietypowe, samodzielnie rozwiązuje

zadania wykraczające poza program klasy
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych

bardzo dobry Uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania
- sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą oraz stosuje ją do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych ujętych w programie nauczania
- potrafi zastosować swoją wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

dobry Uczeń:

- nie opanował w pełni wiedzy określonej programem nauczania
- opanował przewidziane wiadomości na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe
- poprawnie wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe

dostateczny Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania na poziomie nieprzekraczającym wymagań programowych
- wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne o średnim poziomie trudności

dopuszczający Uczeń:

- ma braki w opanowaniu wymagań na poziomie podstawowym
- wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności

niedostateczny Uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym
- nawet z pomocą nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności
- w ostentacyjny sposób lekceważy obowiązki związane z nauką przedmiotu, nie odrabia prac domowych, nie prowadzi zeszytu

RODZAJE OCENIANIA:

Na lekcjach języka polskiego stosowane są dwa rodzaje oceniania:

A) OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE

Elementy oceniania kształtującego:

- rezygnacja ze stopni na rzecz informacji zwrotnej przekazywanej uczniom w trakcie procesu uczenia się w formie ustnej lub pisemnej. Informacje zwrotne uczeń powinien wykorzystać w dalszym procesie uczenia się. Kształtująco będą oceniane m. in. umiejętność pracy w grupie, aktywność na lekcjach, niektóre prace domowe, krótkie ćwiczenia, kilkudzaniowe wypowiedzi ustne i pisemne
- wstępne sprawdzenie przez nauczyciela stanu wiedzy i umiejętności uczniów w określonym zakresie;
- zdecydowaniu, co jest najbardziej istotne z danego obszaru wiedzy i umiejętności;
- zorientowaniu się, co z omawianego zagadnienia jest dla uczniów najbardziej interesujące;
- udzieleniu informacji o tym, co warto wiedzieć, czego i w jaki sposób można się nauczyć;
- ustaleniu i poinformowaniu uczniów, w jaki sposób poziom wiedzy i umiejętności uczniów będą sprawdzane;
- udzielaniu uczniom pomocy, kiedy jej potrzebują;
- Przed sprawdzianem uczeń otrzyma informacje dotyczące sprawdzanych treści tzw. NaCoBeZu w formie ustnej lub pisemnej.
- Uczeń wie, co powinno znaleźć się w pracy/sprawdzianie; Jest zainteresowany komentarzem nauczyciela.
- Pytania kluczowe, czyli pobudzanie twórczego myślenia
- Informacja zwrotna: wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia, odnotowanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia, wskazówki, w jaki sposób uczeń powinien poprawić pracę
- Ocena koleżeńska, czyli bez rywalizacji
- Samoocena uczniowska
- Zdania podsumowujące Dziś nauczyłem/łam się .....Zrozumiałam.....

B) OCENIANIE SUMUJĄCE

- wystawienie oceny wyrażonej stopniem w celu podsumowania oraz porównania osiągnięć poszczególnych uczniów. Sumująco będą oceniane przede wszystkim: sprawdziany obejmujące materiał z danego zakresu, prace klasowe sprawdzające umiejętność redagowania określonych form wypowiedzi pisemnych, kartkówki, dyktanda, niektóre prace domowe (np. wypracowania sprawdzające daną formę wypowiedzi pisemnej, prace projektowe, odpowiedzi ustne, recytacje).

Kryteria oceniania z języka polskiego w klasie IV

Klasa IV	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Mówienie	Uczeń udziela dokładnych, logicznych odpowiedzi, mówi głośno, wyraźnie, zdecydowanie, buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone, oznajmujące, pytające i rozkazujące, mówi z odpowiednią intonacją, mimiką, dobiera odpowiednie słownictwo, bierze udział w rozmowie, uzasadnia swoje zdanie, właściwie interpretuje teksty	Chętnie się wypowiada, włącza się do rozmowy, mówi wyraźnie, zrozumiale, popełnia małe błędy	Wypowiada się na temat, niezbyt pewnie i głośno, zasób słownictwa wystarczający, występują powtórzenia, język potoczny	Wypowiedź mało staranna, uboga słownikowo i treściowo, często jednowyrazowa	Brak aktywności słownej na określony temat
Wygłaszanie tekstów z pamięci	Bezбłędne wygłaszanie z pamięci wiersza lub fragmentu prozy, uwydatnianie sensu wygłaszanego tekstu, poprawne artykułowanie głosek, odpowiednie tempo i rytm, trafny akcent logiczny	Dobre opanowanie tekstu, możliwe drobne pomyłki, poprawna dykcja, prawidłowa interpretacja	Pomyłki w tekście i braki, na ogół poprawna artykulacja, intonacja i tempo	Poważniejsze braki w opanowaniu pamięciowym tekstu, niewyraźne wygłaszanie, bez akcentów logicznych	Brak opanowania tekstu, niedbała artykulacja oraz dykcja
Sluchanie	Skupienie i właściwe odczytanie intencji mówiącego, sluchanie selektywne (odróżnianie treści istotnych od błałych), koncentracja na coraz dłuższej wypowiedzi, zrozumienie, określenie tematu wysłuchanej wypowiedzi, przestrzeganie zasad kulturalnej rozmowy, uczeń potrafi ocenić recytację kolegi	Uważne śledzenie toku rozmowy, czytanego tekstu, uczeń potrafi zapytać o elementy niezrozumiałe, ma świadomość trudnych fragmentów	Zainteresowanie fragmentaryczne, brak dłuższego skupienia	Trudności w skupieniu i logicznym myśleniu, uczeń nie zawsze rozumie polecenia	Brak zainteresowania przekazywanymi informacjami
Estetyka pisma	Uczeń pisze czytelnie i starannie, dba kształt liter, ich łączenie, odległość między wyrazami, stosuje marginesy, akapity, właściwe rozmieszczenie tekstu, brak skreśleń	Pismo staranne, czytelne	Pismo czytelne, choć mniej staranne, nieliczne poprawki i skreślenia	Pismo niekształtne, mało czytelne, liczne skreślenia, brak akapitów	Pismo nieczytelne, niestaranne, nieregularne, luki, złe wykorzystanie miejsca na stronie

Czytanie	Uczeń czyta głośno, wyraźnie, płynnie, z uwzględnieniem znaków przestankowych, akcentów logicznych, właściwego tempa; bardzo dobrze zna lektury, ma szersze zainteresowania czytelnice	Tempo czytania dobre, drobne potknięcia, uchybienia w dykcji; zna lektury	Wolne tempo, bez dłuższych przerw, właściwe przestankowanie; częściowa znajomość lektur	Dopuszczalne sylabizowanie, płynne czytanie tekstów zadanych; słaba znajomość lektur	Wyraźne sylabizowanie, częste pomyłki, przekręcanie wyrazów, gubienie sensu czytanego tekstu
Wypowiedzi pisemne	Uczeń potrafi zamykać myśl w obrębie zdania, wyznaczać jego granice, tworzyć poprawne związki wyrazowe, budować zdania pojedyncze oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe; redagować spójne wypowiedzi wielozdaniowe; redagować i poprawnie zapisać dialog, przekształcić go w mowę ciągłą; utworzyć plan ramowy tekstu lit.; redagować opowiadanie na podstawie planu wydarzeń; stosować wybrany czas narracji, zachować chronologię i logiczny tok wydarzeń; stosować słownictwo określające następstwo czasowe, tworzyć opis przedmiotu, postaci, krajobrazu, zredagować list, zaadresować kopertę, osiągać obrazowość i plastyczność wypowiedzi, stosować synonimy, tworzyć poprawne związki wyrazowe, osiągać spójność pracy; styl jasny, bogate słownictwo, dopuszczalny 1 błąd ortograficzny	Umiejętności w zasadzie jak na ocenę bdb; treść pracy nie w pełni zgodna z tematem, praca odtwórcza, mało oryginalna; drobne potknięcia językowe; do 2 podstawowych błędów ortograficznych	Temat wyczerpany tylko częściowo, usterki w kompozycji, niezbyt bogate słownictwo, błędy językowe 3 – 4, do 4 błędów ortograficznych, do 6 błędów interpunkcyjnych	Mała zgodność z tematem, brak spójności, powierzchowne ujęcie tematu, chaos w układzie treści, ubogie słownictwo, liczne błędy językowe, do 7 błędów interpunkcyjnych, błędy ortograficzne	Brak zgodności z tematem, chaos, nielogiczność, brak spójności. Bardzo liczne błędy językowe, liczne błędy interpunkcyjne, powyżej 7 błędów ortograficznych

Klasa IV Gramatyka	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Wypowiedzi	Uczeń samodzielnie buduje i rozpoznaje w tekście wypowiedzi oznajmujące, pytające, rozkazujące, tworzy wypowiedzenia nierozwinięte i rozwinięte, rozpoznaje podmiot i orzeczenie oraz ich grupy; rozróżnia wyrazy określone i określające; odróżnia wypowiedzenia pojedyncze i złożone	Buduje i rozpoznaje wypowiedzenia o różnym celu; rozpoznaje podmiot i orzeczenie, ich grupy; wyrazy nadrzędne i podrzędne,	Buduje wypowiedzenia pojedyncze i złożone o różnym celu; potrafi rozwinąć wypowiedzenie pojedyncze; wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny	Buduje wypowiedzenia, nie zawsze wyznacza ich granice; nie zawsze prawidłowo wskazuje podmiot i orzeczenie (pomoc nauczyciela)	Ma duże problemy ze składnią zdania; niekiedy rozpoznaje podmiot i orzeczenie; nie odróżnia wypowiedzeń pojedynczych od złożonych
Czasowniki	Samodzielnie rozpoznaje czasowniki, określa i tworzy osoby i liczby czasownika, używa poprawnych form; rozróżnia formy osobowe i nieosobowe; tworzy formy czasów (teraźniejszego, przeszłego i przyszłego; tworzy i rozpoznaje formy rodzaju	Rozpoznaje czasowniki i ich formy; tworzy formę osoby, liczby, czasu i rodzaju,	Nie zawsze rozpoznaje czasowniki i ich formy	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć
Rzeczowniki	Samodzielnie wskazuje rzeczowniki w tekście; odróżnia rzeczowniki nazywające osoby, rzeczy, rośliny, zwierzęta, zjawiska; odróżnia rzeczowniki własne i pospolite, określa formę, liczbę i rodzaj rzeczownika, tworzy rzeczowniki o znaczeniu przeciwstawnym	Rozpoznaje rzeczowniki, określa ich formy; dopuszczalna pomyłka przy rzeczownikach abstrakcyjnych	Dopuszczalne pomyłki przy określaniu form rzeczownika	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć
Przymiotniki	Samodzielnie potrafi określić rzeczownik przymiotnikiem; dostosować formę przymiotnika do rzeczownika; tworzyć przymiotniki o znaczeniu przeciwstawnym	Rozpoznaje przymiotniki, używa poprawnych form	Dopuszczalne pomyłki	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć
Przysłówki	Samodzielnie potrafi określać czasownik przysłówkiem; dostrzegać jego nieodmienność; potrafi tworzyć przysłówki odprzymiotnikowe, o znaczeniu bliskoznacznym lub przeciwstawnym; poprawnie pisać „nie” z przysłówkiem,	Rozpoznaje przysłówki; poprawnie pisze „nie” z przysłówkiem,	Dopuszczalne pomyłki	Uczeń odróżnia części mowy na konkretach, określa ich formy z pomocą nauczyciela	Nie odróżnia części mowy, nie kojarzy pojęć

Klasa IV	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Fonetyka	Uczeń zna alfabet, nazywa litery, samodzielnie rozróżnia głoskę i literę; samogłoski i spółgłoski; poprawnie dzieli wyraz na sylaby; dostrzega różnicę w mowie i piśmie w wygłosie; rozróżnia spółgłoski twarde i miękkie; potrafi określić liczbę liter i głosek w wyrazie.	Zna alfabet, nazwy liter; odróżnia głoski i litery, samogłoski i spółgłoski, rozróżnia głoski i litery, poprawnie przenosi wyrazy, poprawnie zapisuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w wygłosie.	Zna alfabet, nazywa samogłoski, określa liczbę liter w wyrazie, myli się co do liczby głosek, dzieli wyrazy na sylaby.	Zna alfabet, zna samogłoski, dzieli wyrazy na sylaby.	Nie zauważa różnicy między głoską a literą, nie potrafi dzielić wyrazu na sylaby.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z JEZYKA POLSKIEGO DLA UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIĘ Z PPP.

Nauczyciel na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej obniża wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania.

METODY PRACY Z UCZNIEM :

1. Ograniczenie czytania obszernych lektur do rozdziałów istotnych ze względu na omawianą tematykę, możliwość korzystania z ekranizacji, jako uzupełnienia samodzielnie przeczytanych rozdziałów.
2. Kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów.
3. Ze względu na wolne tempo czytania i pisania zmniejszenie ilości zadań i poleceń do wykonania w przewidzianym dla całej klasy. Wydłużenie czasu pracy ucznia, dawanie więcej czasu na czytanie poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów.
4. Ograniczanie tekstów do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku. Dawanie uczniowi gotowych notatek do wklejenia.
5. Ograniczanie pisemnych sprawdzianów do sprawdzanych najważniejszych i podstawowych wiadomości. Stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych i tekstów z lukami.
6. Preferowanie wypowiedzi ustnych.
7. Częste sprawdzanie wiadomości dotyczących krótkich partii materiału.
Kierowane precyzyjnych pytań do ucznia.
8. W ocenie pracy ucznia uwzględnienie poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego.

9. Podczas prac pisemnych możliwość korzystania ze słowników.
10. Wskazywanie wybranych fragmentów dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdzanie techniki czytania.
11. W czasie redagowania wypowiedzi pisemnych uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
12. Pomoc w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażeń i zwrotów.
13. Nie obniżanie ocen za błędy ortograficzne i graficzne w pracach pisemnych.
14. Ocenianie za wiedzę i wysiłek włożony w wykonane zadanie.

Opracowała Sylwia Dąbrowska